

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind II 1842-49

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 249. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr02-shoot-idm140151021333392/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Da mit forsvar for Collin var tilende, vendte Rosenkilde sig om, så på mig med et bedrøvet, halvt skamfuldt udtryk og udbrød med stærk stemme: »Ja, vi er nogle asener.« – »Godt,« svarede jeg, »så taler vi ikke mere om den sag.« [Når jeg kunne blive så heftig ligeoverfor en ældre mand som Rosenkilde, da var det, fordi jeg i mit hjerte elskede dem alle, kunstbrødre og kunst-søstre. Teatret var mit andet hjem; jeg hang ved det med liv og sjæl. Og hvad end disse mennesker kunne falde på i deres luner at sige om mig på min bag, så kan jeg ikke tro andet, thi jeg har haft altfor mange beviser herpå, end at de havde stor godhed for mig. Når jeg om morgenen kom på prøven, da flokkedes de om mig, og i et nu var der munterhed, spøg og glæde. Blev et nyt stykke indstuderet, hvori jeg ingen rolle havde, da lod det straks: »O, hvorfor er De ikke med?« M. Wishe sagde så ofte: »Her er så kedeligt, når De ikke er her. Hvad kan det hjælpe at give stykket uden Dem? Jeg selv kan nu slet ikke spille med andre.« Og dette sidste var virkelig sandt. Ofte når jeg som tilskuer så ham spille sine elskerroller så tvært, så koldt, ja ofte så kedeligt, bebrejdede jeg ham dette og sagde: »Min Gud, hvorledes har De dog spillet i aften!« Han så da på mig og sagde ganske lakonisk: »Ja, ikke sandt, det var dårligt.« . . .]

Den offentlige mening var under alt dette mere og mere stemt både mod Collin og Lovetzau; feltråbet var overalt, at teatret måtte undergå en gennemgribende reform. Teatret måtte ophøre at være kongeligt og blive et Nationalteater, det måtte som sådant underlægges kulturministeriet med et årligt bestemt tilskud af staten og undergives rigsdagens kontrol som andre nationalindretninger. En sådan forandring måtte blive af den største betydning for teatrets hele fremtidsliv, men dette blev af mange, især af kunstnerne, ikke straks set eller forstået; der gik år hen, inden man ret begreb, at denne omdannelse, som i første øjeblik på grund af hele landets stemning ansås for en ære, ville bringe mange til fortvivelse, når de ret fik øjnene op for, hvilken betydning det for kunsten kan have at komme ind under en rigsdag, i stedet for som hidtil at stå i et slags patriarkalsk forhold til kongen og de mænd, han havde stillet i spidsen til at varetage kunstens og kunstneres interesse. I maj 1849 blev teatret da og af kongen henlagt under kulturministeriet; det kom altså til at stå under